

SCRIBE, EUGÈNE

Afrikanskan : Opera i 5 a. / Musiken af G. Meyerbeer

Stockholm : Bonnier
1884

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- ➔ Få samma utseende och känsla som med originalet!
- ➔ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- ➔ Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- ➔ *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- ➔ *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- ➔ Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> lla boken.

- ➔ <http://search.books2ebooks.eu/>

Opera-Repertoire.

N:o 38.

AFRIKANSKAN.

OPERA I FEM AKTER

AF

EUGÈNE SCRIBE.

MUSIK

AF

GIACOMO MEYERBEER.

Öfversättning af ERNST WALLMARK.

Femte upplagan.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

1884

Pris: 50 öre.

ALASKA

1897-1898

REPORT

OF

THE

COMMISSIONER

OF

THE

LAND

OFFICE

AND

MINES

DEPARTMENT

AFRIKANSKAN.

OPERA I FEM AKTER

AF

EUGÈNE SCRIBE.

MUSIK

AF

GIACOMO MEYERBEER.

Öfversättning af ERNST WALLMARK.

Femte upplagan.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

PERSONER.

DON PEDRO, president i Kongl. Rådet.

DON DIEGO, medlem af samma råd.

INEZ, hans dotter.

VASCO DE GAMA, officer vid flottan.

DON ALVAR, hans vän, medlem af rådet.

STOR-INQVISITORN I LISSABON.

NELUSKO, }
SELIKA, } slafvar.

BRAHMAS ÖFVERSTEPREST.

ANNA, Inez' sällskapsdam.

EN MATROS.

EN AF RÅDETS TJENARE.

Biskopar, Sjöofficerare, Rådsherrar, Brahmaprester, Indianer
af begge könen, Rådets tjenare, Soldater, Matroser.

*Första och Andra akterna försiggå i Lissabon, Tredje på
hafvet och Fjerde och Femte på en obekant ö.*

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1884.

Första akten.

*Teatern föreställer Kongl. Rådssalen i Lissabon. Dör-
rar i fonden och på sidorna. Till höger presidentens
länstol på en estrad. På begge sidorna stolar för råds-
herrarne.*

Första scenen.

INEZ och ANNA inträda.

INEZ (*med oro*).

Hvad hör jag, Anna! Ut i rådsalen här
Befaller mig min far att hans ankomst förbida?

ANNA.

Ja! En sak utaf vigt han har att er förkunna!

INEZ.

Hvad är det väl! — Min Gud! En aning olycksfull
Tyst hviskar i mitt hjerta — Och Vasco fjerran är!

ANNA.

Ni väntar honom än, fast tvenne år förgått?

INEZ.

Jag väntar — och hoppas än;
Ty — egde jag ej hopp, hvad vore lifvet mig?
Blott hans bild är den sol, som upplyser min stig
För att vinna min hand och tillkämpa sig ära,
Med Diaz har han plöjt det oändliga haf,
Att — i trots af stormarnes gny —
Söka en väg hän till ett okänt land.

Min hand — se der det pris, som skall hans seger kröna!
Och i kärlekens hägn min Vasco segra skall.

Snart kommer han!

Jag känner det uti mitt hjerta
Och mången gång — till tröst uti min smärta —
Det är som om min själ den sång förnumme,
Som, i den qväll han reste bort,
Han sjöng vid min balkong; —
Hans afskedssång! —

Romans.

Farväl, o strand du kära
Der först jag dagen såg!
Farväl, o strand du kära:
Ditt minne skall jag bära
Så troget i min håg
Hvarthän jag far på hafvets våg!

Aftonvindar, I som flygen
Omkring i lätta språng,
Till hennes fönster smygen
Er med min afskedssång!

Du dyraste minne
Från barndomens dagar,
O gjut i mitt sinne
Din saliga tröst!
Tänd hoppet derinne
När fjerran jag klagar
Med saknadens röst!
Farväl — farväl, ö land du kära,
Der först jag dagen såg!
Farväl, du kära land,
Farväl, du Tajos sköna strand!

Andra scenen.

DE FÖRRE. DON DIEGO, *sedan* DON PEDRO.

INEZ (*skyndar fram till Don Diego*).

Min fader! Säg er vilja! —

DON DIEGO.

Jag kallat dig, mitt barn,
Att här, på detta rum, förr'n rådet sammanträder,
Förnimma hvilken nåd oss konungen bevisat,
Då han har utsett sjelf för min dotter en make!
Det är Don Pedro!

INEZ.

Don Pedro! Han! Nej — aldrig!

DON DIEGO.

Det kungen vill — din far också; du måste lyda.
Ditt barndomstykke glöm — en man som ej har rang
Och ej ens adligt namn!

INEZ (*med värma*).

Han skall bli stor en dag!

Och hans snille och kraft . . .

DON DIEGO (*afbryter*).

Honom fört i förderfvet.

(*Till Don Pedro, åt hvilken, då han inträdt på
scenen, en rådstjenare öfverlemnad några papper, dem han
synes genomgå.*)

Männ' bekräftadt det är — detta rykte, som nyss
Hördes i hvar mans mun — Diaz' undergång?

DON PEDRO.

Ja! strandat har hans plan. Invid Afrikas kust
En förfärlig orkan hela eskadern förkrossat.
Ja — tyvärr! Våra skepp blifvit vågornas rof!

INEZ (*lifligt*).

Och han sjelf! Är han död?

DON PEDRO.

Man befarar det värsta.

INEZ (*darrande*).

Hans officer, Vasco de Gama! Är han förlorad?

DON PEDRO (*föraktligt*).

Vasco de Gama! Ack, hvem tar väl notis

Om så okänd person? Likväl — på dödsregistret
(visar henne rapporten.)
 Kan ni själf se hans namn!

INEZ *(kastar en blick på papperet)*.
 Han är död!

Terzettino.

DON DIEGO *(till Inez)*.

Tänk på din pligt! Göm dina tårar!
 Låt ingen saknad förtära ditt bröst!
 Vet — denna sorg blott honom sårar.
 Lyd utan knot kloketens röst!

DON PEDRO *(för sig)*.

På denna mine, i dessa tårar
 Och i den sorg, som förtär hennes bröst
 Fåfångt för mig kärlek jag spårar.
 Skall jag då tro misstankans röst?

INEZ *(för sig)*.

Min lycka på jorden
 Med dig är försvunnen.
 De bittraste tårar
 Förqväfva min röst!
 Jag ensam är vorden,
 Åt sorgen förvunnen;
 Den smärta mig sårar
 Den finner ej tröst!

(Inez går.)

DON PEDRO.

Denna nyhet, som man oss bringat,
 Hur kan väl den så djupt uppröra hennes själ?
 En hemlig kärlek visst sig röjer der?

DON DIEGO.

Hvad gör det?
 Hvem fruktar en rival, som ej mer finnes till?
(En rådstjenare inträder och förkunnar Rådets ankomst.)

RÅDSTJENAREN.

Det höga Rådet nalkas. Strax sessionen börja skall!

Tredje scenen

DE FÖRRE, STOR-INQUISITORN, BISKOPARNE, DON ALVAR
och de öfrige medlemmarne af Rådet.

(*Don Pedro sätter sig i presidentstolen; Don Diego på en stol bredvid honom; de andra Rådsherrarne bilda en krets. Stor-Inquisitorn befinner sig till höger och Don Alvar till vänster.*)

Kör.

Gud, som all världen tillbeder,
Skåda till oss uti nåd!
Sänd af din allvishet neder
Ledning uti våra råd!
Lär oss från sanningen skilja
Lögnen och mörkrets försåt!

Gud, vår Gud!

Hör vår bön!

Styrka och enighet gif åt vår vilja,
Var oss ett ljus på vår stråt!

DON PEDRO (*stiger upp*).

Alltse'n Columbus gaf åt Spanien, vår rival,
En ny och herrlig verld med skatter utan tal,
På upptäcktsfärder ock vår flotta sig begifver
Och för Emanuel — vår herre och monark
Det skall till ära lända!

STOR-INQUISITORN och BISKOPARNE.

Blott hans ofärd det blifver!

DON PEDRO.

För våra stolta skepp till östern en ny väg
Öfver okända haf skall redan upptäckt vara
Och vi skönja ett hopp, der vi fruktat en fara.

STOR-INQUISITORN och BISKOPARNE.

Blott ett hopp, som bedrager!

STOR-INQVISITORN.

Man smickrat sig för snart
 Att förbi detta Cap kunna styra sin fart!
 Diaz sjelf — om full tro åt det ryktet bör skänkas
 Har sett sin flotta der förkrossas och fördränkas!

KÖREN (*med fasa*).

Och fördränkas!

DON PEDRO.

Det kungens vilja är att sända honom hjälp.
 Han derfor kallat oss! — Hvad är då eder mening!

STOR-INQVISITORN.

Att oss Herren upplyse!

ALLA.

Gud som all världen tillbeder,
 Skåda till oss uti nåd, etc.

DON PEDRO.

I denna sak, säg ert råd, ni, Don Alvar!

DON ALVAR (*stiger upp*).

Låt oss bedja för Diaz! Jag ej har annat råd!

ALLA.

Hvarför det?

DON ALVAR.

En officer, som ur skeppsbrottets fara
 Ensam räddat sitt lif med yttersta nöd,
 Om han tillträde får, mina ord skall förklara
 Och åt ryktet vi hört ge det säkraste stöd!

DON PEDRO.

Han komme! Hans namn?

DON ALVAR.

Vasco de Gama!

DON PEDRO och DON DIEGO (*afsides*).

Hvilken harm! Vasco de Gama!

Fjerde scenen.

DE FÖRRE. VASCO DE GAMA.

(*Vasco inträder och helsar Rådet vördnadsfullt; Don Pedro tecknar åt honom att tala och Don Alvar fattar uppmuntrande hans hand.*)

VASCO DE GAMA.

Jag såg, högvisa Råd, hur hafvet förströdde
 Våra män rundtomkring; hur i dödsstunden glödde
 På hvar kind, i hvart öga ett vildt raseri
 Att bort i fjerran se, men ej komma förbi
 Detta fruktade Cap, der stormarne stämt möte,
 Hvars hjessa sträcker sig högt upp i molnens sköte!
 Af en våg slungad fram, tog en strand mig emot,
 Der ingen europé förut har satt sin fot.
 Detta ödsliga land med dess steniga stränder,
 Dit det vredgade haf sitt skum i skurar sänder . . .

DON ALVAR (*afbrytande*).

Väl ofta, stackars vän, af dig förbannadt var?

VASCO.

Nej! Jag det blott utforskat har.
 Och det skall blifva vårt; — mig en Gud det ingifver!
 (*lemnar ett papper till Don Pedro.*)
 Nu pröfven denna skrift — och verken med ert råd,
 Att man mig ger ett skepp; — och eldad af min ifver
 Jag skall finna min väg med den Eviges nåd
 Och åt Er på fjerran haf jag herraväldet gifver
 Och en ny verld — som öppna skall för er sin rika famn!

STOR-INQUISITORN (*med ironi*).

Hvad blir då qvar för er?

VASCO.

För mig? Ett odödligt namn!
 (*med hänförelse*)

Skall hafvet än mitt lif begära
 I byte mot den sökta strand,
 Välan! — mitt lif och ryktets ära
 Jag offrar gerna för mitt fosterland!

STOR-INQVISITORN.

En dåre blott kan slikt begära!
 Han byggt sitt hopp på lösan sand,
 Den sådan plan vill hjälp beskära
 Drar i förderf sitt fosterland.

Ensemble.

VASCO.

Skall hafvet än mitt lif begära etc.

DON ALVAR.

Hans djerfva plan man bör beskära
 En hastig hjälp med verksam hand.
 Det lända skall till evig ära
 För både Råd och fosterland!

DON PEDRO, DON DIEGO OCH STOR-INQVISITORN.

En dåre blott kan slikt begära!
 Han byggt sitt hopp på lösan sand.
 Den sådan plan vill hjälp beskära
 Drar i fördref sitt fosterland.

DE YNGRE AF RÅDET.

Man åt hans plan bör hjälp beskära!
 Det skall oss lända till evig ära.
 etc. (*som Don Alvar*).

BISKOPARNE OCH DE ÄLDRE AF RÅDET.

En dåre blott kan slikt begära!
 Det länder aldrig till någon ära
 Men drar blott i förderf vårt land.
 etc. (*som Don Pedro*).

VASCO.

Ännu ett ord, att blott ge stöd åt min begäran
 Att mig ett skepp af kungen må förunnas!
 Han kan våga det trygg! Jag om framgång är viss.
 Tvenne slafvar af främmande ras har jag funnit
 Uppå ett salutorg, der de utbjödos båda;
 I Afrika. De äro här!

STOR-INQUISITORN.

Nå — hvad bevisar det?

VASCO.

Jo af ett okänt folk tillvaron de bevisa.
I Asien är det ej som deras hem bör sökas,
Ej heller i den verld, som Spanien upptäckt har.
O sen dem blott!

DON DIEGO (*lifligt till Don Pedro*).

Låt dem föras in;

DON PEDRO.

Jag bifall ger!

(*På ett tecken af Don Pedro införas Selika och Nelusko.
af en rådstjenare.*)

Femte scenen.

DE FÖRRE. SELIKA. NELUSKO.

DON PEDRO (*till Selika och Nelusko*).

I slafvar, träden fram!

DON DIEGO.

Nu talen utan fruktan!

DON PEDRO (*till Nelusko*).

Säg namnet på ditt fosterland! (*Paus.*)

Du vill ej svara mig?

NELUSKO (*med vresig ton*).

Nej — nej!

DON PEDRO (*till Selika*).

Qvinna! Så svara oss du!

SELIKA.

På denna sidan Cap ett slafskepp tog oss opp.
Vår bräckliga kanot blifvit drifven af stormen
Långt, långt ifrån vårt hem, de gröna palmers ö.

VASCO (*till Rådet*).

Nu öfvertygen er att dessa anletsdragen

Den bruna hyn och drägtens snitt
Oss röja ett obekant folk!

DON ALVAR.

Ja, ja! Det är sant.
(*Alla göra bifallstecken.*)

DON DIEGO (*med befallande ton*).

Oss sägen edert hemland!

VASCO (*till Selika*).

Selika, tala då! Låt Vasco dig beveka!

SELIKA (*för sig*).

Hans milda röst mig ber. Ack, ja!

Jag kan ej honom neka.

(*till Vasco.*)

Ni fordrar det? — Nå väl!

NELUSKO (*sakta till Selika*).

Var tyst, o drottning! Du har ju svurit.

Håll din ed!

Om ock en tyrann dig har fängslat som lägsta slafvinna

Att ändå en drottning du är, du dig värdes påminna!

Ja! Tänk på Brahma, som du tillbeder;

O förverka ej hans nåd!

Tänk ock uppå ditt folk, o drottning!

Ditt trogna folk, Selika, ej förråd!

DON PEDRO (*till Selika*).

Säg ditt hemland! Svara strax!

Qvinna, jag dig befäller.

Betänk att medel jag har att dig tvinga.

SELIKA.

Du frågar om mitt hem? Vet jag då hvar det är?
En slaf vet ej af något hem!

NELUSKO (*med återhållen vrede*).

När någon för sin plog

Har skaffat sig ett ök, man hör ej honom klaga, —

Blott det är fyllest starkt att plogen draga

Att ej han vet det land, hvarfrån han öket tog.

Hvad rör det alltså er hvad hemland den kan hafva,
Som, lik ett lastdjur, blott skall släpa här och slafva?
Hvad rör det eder?

DON PEDRO.

Hvilken okuffig stolthet!

VASCO.

Ja, förgäfves det är.
De lyda ej ens mig. Men allt likväl bekräftar
Att ej från Afrika de kommit — men förvisst
Från zoner dit ännu ej våra segel hunnit.
Detta okända land — jag det upptäcka vill;
Och det beror på er att medlen ges dertill!

DON PEDRO.

Det är bra! Nu lemna oss! Vi vilje öfverlägga.

(*Vasco går ut med Selika och Nelusko.*)

Sjette scenen.

DE FÖRRE (*utom Vasco och slafvarne.*)

DON ALVAR (*liftigt*).

Vi hans plan med all kraft böra stödja och värna!

DON DIEGO (*föraktfullt*).

Ett förslag som växt upp i den galnaste hjerna!

DON ALVAR.

Han är tapper soldat!

DON DIEGO (*ironiskt*).

Och rätt slug som man ser.

DON ALVAR.

Han är mån om sin ära!

DON DIEGO.

Om befordran långt mer.

STOR-INQVISITORN (*med skenheligt saktmod*).

Mine bröder! Må vi saken i lugn betrakta,
Och för tvist och split oss akta!

DON ALVAR.

Låt oss genomgå hans sjökort — hans journal, de
dokumenter
Han lemnat nyss uti er hand!

DON PEDRO.

Låt se!

(*Läser i papperen, som Vasco lemnat honom; afsides.*)
Hvad ser jag! O Gud, hvad hastig ljusning
Jag ser ur dunklet stråla och visa till vårt mål!

DON DIEGO.

Skulle då våra skepp, våra skatter och män
Till försök åt en ärgirig uppkomling lemnas.

DON ALVAR (*med värma*).

En gång stor skall han nämnas!

KÖREN.

Dårskap det skulle nämnas!

STOR-INQVISITORN.

Detta råd skulle höra en gudaförgäten!
Han det är!

FLERE AF RÅDSHERRARNE.

Nej, nej!

BISKOPARNE.

Ja, han är en gudsförgäten!

DON ALVAR (*med harm*).

Gudsförgäten!

För det att ett nytt land han funnit på vår jord!

STOR-INQVISITORN.

Den, som tror att det fins bör som kättare brännas,
Ty den heliga skrift derom ej nämnt ett ord.

DON ALVAR.

Trots en bannstråles makt ej Columbus känt fruktan!

STOR-INQVISITORN (*vredgad*).

Unge man, denna djerfhet förtjente en tuktan!

DON ALVAR (*med värdighet*).

Jag vill Portugals ära!

STOR-INQVISITORN.

Med en tro så förvänd!

(*pekande på skriften.*)

Och oläst denna skrift må genast bli förbränd!

ALLA (*ropa om hvarandra*).

Nej, nej! — Jo — jo! Förbränd, förbränd!

Ensemble.

ALLA.

Hvilket larm af er må föras,
Hvilka skymford än må höras,
Skall vår mening icke störas;
Hvad vi sagt — det blir dervid!

DE YNGRE RÅDSHERRARNE.

Alltid hör man samma saga
Att ej gubbarne fördraga
Ljuset, men beständigt klaga
På allt nytt, som sker i vår tid.

BISKOPARNE och DE ÄLDRE AF RÅDET.

Unga hjernor äro svaga
De af allting intryck taga:
Alla påfund dem behaga,
Som uppröra hela vår tid.

ALLA (*stiga upp*).

Gifvom vår röst, låt oss votera!

STOR-INQVISITORN och BISKOPARNE.

Gud, som all verlden tillbeder
Skåda till oss uti nåd;

Sänd af din allvishet neder
Ledning uti våra råd!

(Under riturnellen uppsamlas röstsedlarne och lemnas till Don Pedro, som jemte Don Diego uppreklar dem och gör sig förvissad om pluralitetens beslut. Sedan detta skett införes Vasco.)

Sjunde scenen.

DE FÖRRE. VASCO.

DON PEDRO *(till Vasco)*.

Uti konungens namn bjuder det höga Rådet:
Vid pröfning af er plan och efter öfverläggning,
Är vårt beslut att den förkasta
Och anse den som vanvett blott!

VASCO *(med harm)*.

Vanvett blott!? — Så I sägen!
Det var så, som engång af sitt fädernesland
Genuesaren ock blef behandlad
Christoff Columbus — då en okänd man,
Men som i dag — är odödlig!

(ironiskt.)

Hans planer också af hans tids vise män
Blefvo kallade vanvett — vanvett blott!

ALLA.

Var tyst, du oförvägne!

VASCO *(utom sig)*.

Nej, nej! Jag tala vill.
Nu turen är hos mig. Jag skall ej skona er!
Ja!

Om ert fosterlands stolthet och heder
Så skändligt förrådes af eder
Skall efterverldens domstol ge
Ert namn till pris åt skam och spe!

ALLA *(stiga upp utom Don Alvar)*.

Hans blod för sådan skymf!

DON ALVAR.

Nej, nej! Tillgifven detta tal!

STOR-INQVISITORN.

Hans öfvermod skall böjas under fängelsets qval!

VASCO.

Rätt! Krönen så ert svek med ett afundsamt sinn!
 Ja, då I för ljuset tycks rysa,
 Under en skäppa stängen det in
 Af fruktan att det ej er sjelfva må upplysa!

Ensemble.

KÖR.

I evigt fängsels natt
 Den djerfve må bli satt
 Som skymfat har vårt Råd
 Med ett så gudlöst dåd.

Du djerfve!
 Du har att vänta ingen nåd!

DON ALVAR (*till Vasco*).

Min vän, var på din vakt!
 Dölj för dem ditt förakt!
 En skymf mot detta Råd
 Är farligt öfverdåd.

Betänk det,
 Du har att vänta ingen nåd!

VASCO (*med värma*).

Om nutidens dom mig faller
 Allt för sin blindhets skull,
 Till framtiden jag ställer
 Mitt val förtröstansfull.
 Må afundshydran gjuta
 Allt ettret ur sin famn;
 En gång skall äran sluta
 Sin lager kring mitt namn.

DON ALVAR (*för sig*).

Fast nu man honom fäller
Allt för hans öfvermod,
En framtid honom ställer
Kanske en ärestod!

Hans djerfva plan man bort beskära
En hastig hjälp med verksam hand?
Det skulle ländt till evig ära
För både Råd och fosterland!
Om nutids dom för blindhets skull
Har honom fält, han står dock tillitsfull,
Ty afund fritt må gjuta
Allt ettret ur sin famn,
En gång skall äran sluta
Sin lager kring hans namn!

DE ÖFRIGE.

Snart straffets stränghet fäller
Ditt djerfva öfvermod;
Blott den försoning galler
Som köpes med ditt blod!
Ditt trots, din fräckhet all
Till sist beredt ditt fall.
Förgäfves är att nåd begära!
Hans dom nu ligger i vår hand;
Den honom vill sin hjälp beskära
Drar i förderf sitt fosterland!

Snart straffets stränghet fäller
Ditt djerfva öfvermod etc.

STOR-INQVISITORN (*till Vasco*).

Öfver dig — uti vrede — Herren Gud genom mig
Sin bannstråle slungar! Anathema öfver dig!

KÖREN.

Anathema, Anathema!

DON ALVAR och VASCO.

Ej er bannstråle krossar {hans} mod.
 {mitt}

Andra akten.

Ett af Inquisitionens fängelser i Lissabon. I fonden till venster en bänk. Midt i fängelset en massiv pelare, på hvilken hänger en karta.

Första scenen.

VASCO (*ligger sofvande på bänken*). SELIKA.

SELIKA (*betraktar Vasco*).

Hur orolig städse hans sömn
Med dess drömmar om ära och odödligt namn!
Alltre'n en månads tid denna håla dig gömt;
Och alla utom jag, dig längese'n förgätit.
Och du... du känner ej mitt hjertas alla qval!
Om ock du kände dem, du skulle dem förakta.

VASCO (*i drömmen*).

Fjerran från hemmet och fjerran från henne!

SELIKA.

O hör! — Han drömmer!

VASCO (*som förut*).

O Inez, som jag dyrkar!

SELIKA (*med smärta*).

Min Gud, hvad hör jag väl? Det är en annans namn?
Denna andra han älskar!
O hvad hopplösa qval!

VASCO (*som förut*).

Du — min barndomsvän — o farväl!

SELIKA.

Välan! kom, mitt hemlands sång!

Kom och gif ro uti hans sorgsna själ!

(*Selika fläktar öfver honom med en indiansk solfjäder.*)

Slummer-aria.

Sof, solens son, sof ljuft och dröm,
Af lotusdoft omgjuten;

I sömnens frid all oro glöm,
Intill mitt sköte sluten!

Dufva der i sky,

I sky,

Till ditt näste fly,

O fly!

Se qvällen sina stjernljus tänder!

Våg der uti sjö,

I sjö

Låt din sång bortdö,

Bortdö!

O somna stilla, somna af

Emellan blomsterprydda stränder!

Våg i vidan sjö,

Somna af och dö!

(*betraktar Vasco*)

Hvad ljuflig sömn! Ve mig, mitt ögas heta tår.

Dig göm! Mitt qual du ej förråda får!

(*går fram på scenen.*)

Ack, att hafvet hade gifvit

Mig en graf så tröstefull,

Ej mitt hjerta fridlöst blifvit

För den, bleka främlings skull!

O Brahma, släck den glöd, som mig förtär

Som på en gång båd' qual och sällhet är!

VASCO (*i sömnen*).

Nu stormen nalkas! Gifven akt!

SELIKA (*skyndar till honom*).

Han vaknar! Sjungom på nytt:

2.

Sof, solens son, slut ögat till

I svala aftonstunden!

Allt är så tyst, allt är så still:

Blott bäcken hörs sorla i lunden.

(*betraktar honom*)

Han sofver lugnt! — Och jag förkrossad är!

Ve mig, jag kan ej bära

De qval, som mig förtära!

(*med hänförelse*)

Ack!

Hos dig jag ens ej saknad känner

Af all den prakt, som förr jag bar!

Min drottningkrona, hem och vänner,

Jag allt för dig förgätit har.

Jag älskar dig! Du är mig mer än allt!

(*Hon lutar sitt hufvud intill Vasco; hennes läppar äro nära att vidröra Vascos panna, då hon i detsamma blir varse Nelusko, som inträder från höger; hon stiger hastigt upp och gömmer sig bakom pelaren.*)

Andra scenen.

NELUSKO (*till höger*). VASCO (*sofvande*). SELIKA (*dold bakom pelaren*).

NELUSKO (*inträder tankfull och med nedslagna ögon*).

För min drottnings ära bör det ske;

Hennes lugn det kräfver! Mitt hat desslikes!

(*Blir varse Vasco*)

Der är han! Min Gud! Hvad ser jag?
 Han sover! — (*teckande*) Nej, o nej!
 Jag ju ej döda kan en fiende som sover!
 Likgodt! Det måste ske.

SELIKA (*ställer sig bakom Nelusko*).

Min Gud! Hvad vill du göra?
 Han är en fänge liksom vi.

NELUSKO.

Han kristen är — och jag dem hatar alla.

SELIKA.

Han räddat våra lif! Vill så du honom löna?
 Honom tacksam jag är — därför att ock i dig
 Än ett minne jag ser från vårt älskade hemland;
 Skiljd från honom och från dig din drottning dömd
 ju vore

Till långt bittrare qval!
 Och du — krigare god! — Kan du dig så förnedra
 Att du till döds vill slå en man, som i sin sömn
 Sig åt din vård förtrodde?

NELUSKO.

Jag det bör — jag det vill! — Jag hatar hvarje kristen!

SELIKA (*med tonvigt*).

Har du ej andra skäl?

NELUSKO.

Kanhända!

SELIKA.

Så säg dem!

NELUSKO (*undvikande*).

Jag kan ej!

SELIKA.

Men jag det vill — jag befaller!

NELUSKO (*undergifvet*).

Aria.

Drottning du är — och jag är slafven bara

Som får troget följa dina fjät.

Ingen motgång kan och ej ens träldoms fara

Beröfva dig ett grand af ditt majestät.

På ön — i fjerran hafvet — än i vår lyckas dar

Jag såg för dig nedfalla i stoftet en och hvar!

Men den panna, der förr ett diadem sågs blänka

Blott för Gud — ej för menskors skall sig ödmjukt sänka.

O, ja — min djerfhet, drottning, må du ej förtänka;

Men ack — för Gud allen den panna skall sig sänka!

(*pekar på Vasco.*)

Men — då i fängelset här — och för en fiende!

SELIKA (*lifligt*).

Nelusko!

NELUSKO (*undergifvet*).

Förlåt!

Drottning du är och jag är slafven bara

Som får följa troget dina fjät, etc.

(*med stegrande raseri.*)

Men af mig — för en kristen — för den der

Drottning, drottning — ej nåd begär!

När mig vreden bränner

Och jag hatet känner

I mitt hjerta hopa

Sin frätande glöd,

Börjar bloden svalla,

Hemmets minnen alla

Vakna upp och ropa

På främlingens död!

(*sakta.*)

Att en hemlighet fins — jag det sett alltförväl.

Han därför måste dö — jag det svor vid min själ!

(*närmar sig Vasco.*)

SELIKA.

O min Gud!

NELUSKO.

Ja hans blod till försoning!
Vreden har fyllt sitt mått.

SELIKA.

Nåd, ack nåd!

NELUSKO.

Nej — din bön om förskoning
Är hans dödsdom blott.

SELIKA.

Nåd, ack nåd!

NELUSKO.

Nej!

SELIKA.

Hör min bön!

NELUSKO.

Nej!

SELIKA.

Men betänk . . .

NELUSKO.

Nej — nej!

(Närmar sig Vasco för att döda honom. Selika, som ser sig ur stånd att hejda Nelusko, skyndar fram till Vasco, ropande:)

SELIKA.

Herre — herre! Vakna opp!

(Nelusko hejdar sig och gömmer dolken.)

VASCO *(uppvaknande)*.

Nå — hvad är det!

SELIKA *(pekande på bordet)*.

Jo — den måltid — som till dig bär —
Din trogna slafvinna!

VASCO.

Det är bra (*till Nelusko*). Lemna oss!
 (*Nelusko står qvar orörlig.*)

Har du hört?

NELUSKO.

Ja — jag går.

(*Drar sig långsamt undan i det han kastar en blick på Selika.*)

Brahma! Du mäktige gud! Hur kan du se och det
 tillstädja

Att en drottning bär slafvinnans kedja!

Allsmäktige, store gud!

(*Går.*)

Tredje scenen.

VASCO. SELIKA.

VASCO.

Duo.

Mitt mod ej låte sig förbyta
 Till klagan mot ödenas skick;
 Snart skall jag bojan sönderbryta
 Och återse min Inez' blick!

(*Han återfaller i sitt drömmeri och betraktar den geografiska kartan, der konturerna af Afrikas kuster från Gibraltars sund ända till Goda Hoppsudden finnas uppdragna.*)

SELIKA.

O Gud! gif mig kraft i min smärta!
 Lär mig med undergifvet skick
 Att jaga hans bild ur mitt hjerta
 Och dölja mitt qval för hans blick.

VASCO (*betraktar kartan*).

Fatala Cap, som just vi trott oss hinna
 Då all vår makt du spetsen bjöd;
 Skall ej kring dig en väg jag finna?

(*pekar med fingret på kartan.*)

Åt detta håll?

Afrikanskan.

SELIKA (*som närmat sig och ser
öfver hans axel*).

Nej — inte så!

VASCO.

Hvarför?

SELIKA.

Ty det blefve din död!

VASCO (*förrånad*).

Männe det?

SELIKA.

Men ditåt (*pekar på kartan*).

VASCO.

Ditåt?

SELIKA.

Ja åt höger —

VASCO.

Åt höger?

SELIKA.

Mer åt Norden —

VASCO (*frågande*).

Åt Norden?

SELIKA.

Der är en ö!

VASCO (*alltmer förrånad*).

En ö?

SELIKA.

Ett rikt och herrligt land!

VASCO.

Ack fortfar!

SELIKA.

Det var der — ett stycke ut på hafvet,
Som af en häftig storm vår båt blef öfverraskad;
Och efter flere dar — vi af vågen till slut
Drefvos bort till en kust, der vi såldes som slafvar.

VASCO (*lifligt*).

Victoria! Jag sade det! Ja, det är der,
Som vägen jag skulle finna! — Det är der
Ack — genom dig jag visshet fått! O ja! Mig himlen
nådig är,

Ensemble.

VASCO.

Hur rätt kunna löna
Och tacksam dig vara
För hoppet du tänder
I fjerran för mig?
Den tjänst du mig visat
Skall minnet bevara,
Hvart ödet mig sänder
Jag ej skall glömma dig!

SELIKA (*djupt upprörd*).

Han vill mig belöna
Och tacksam mig vara!
Hoppet återvänder
Tröstande till mig!
Den lönen som jag söker
Det är den ömhet bara,
Som kärleken sänder
Till ljus på min stig.

(*Vid slutet af denna ensemble omfamnar Vasco Selika. Nästan i samma ögonblick öppnas fängelsets dörrar och Don Pedro, Don Alvar, Inez och hennes sällskapsdam inträda på scenen.*)

Fjerde scenen.

DE FÖRRE. DON PEDRO. DON ALVAR. INEZ och hennes
SÄLLSKAPSDAM, sedan NELUSKO.

DON PEDRO (*till Inez, pekande på
Vasco och Selika*).

Man hade sagt oss det? — Att man ej öfverdrifvit,
Kan ni er sjelf intyga!

VASCO (*utom sig*).

Skall jag tro denna syn?

Inez — min dyra Inez!

SELIKA (*med ett utrop af smärta*).

Inez! — Det är hon!

(*Går öfver teatern och närmar sig Inez med hotande min.*)

På detta rum!

(*Vasco hejdar henne och bjuder henne tystnad. Selika betraktar Inez med en känsla af afund och säger afsides:*)

Hvilken hvithet! I mitt hjerta jag känner en rysning!

INEZ.

(*Närmar sig Vasco och säger med en röst, afbruten af tårar.*)

Man har — mig sagt — att du — var dömd

Att dö — i mörkret här — af verlden glömd!

Men — allt ditt qval — ditt qval — är nu förbi;

Du har fått nåd — jag gör dig fri!

VASCO (*med glädje*).

Du gör mig fri?

INEZ.

Ja! Läs ordern här!

Den är bestämd! Se!

VASCO (*läser*).

Hvad fröjd!

INEZ (*med värma*).

Och nu du återser ej mig!

Jag måste bort från dig.

Farväl! (*till Don Pedro.*)

Nu skyndom! Låt oss gå!

VASCO (*skyndar fram för att qvarhålla henne*).

Dröj! Jag dig förstår! Jag din misstanke ser.

Denna qvinna! (*pekar på Selika.*)

INEZ.

Som i Afrika du dig tillhandlat?

VASCO (*lifligt*).

Hon är blott min slafvinna —
 Och med ett enda ord din harm skall lugna sig
 Se der! Jag henne ger åt dig!

SELIKA (*afsides, med ett utrop af smärta*).

Ack, huru grym, hur otacksam!

VASCO.

Ja, som en gäfvä tag min slafvinna!

NELUSKO (*lifligt*).

Och jag -- och jag?

VASCO.

Du kan följa också.

(*till Inez med entusiasm*.)

Kräfde man än mitt blod, det så gladt skulle rinna
 Blott för en enda blick af dig!

INEZ (*afsides, suckande*).

Ännu han älskar mig!

*Ensemble.*INEZ (*för sig*).

Sin ed han höll, han trogen var
 Men grymt mig ödet pröfva må;
 Blott sorg och gråt för mig är kvar
 Och qual, som ej förgå!

SELIKA (*för sig*).

Rättvise Gud! hur grym han är
 Och otack blott hans hjerta bär;
 Ty all min lön — o hvilka qual!
 Blir trældom blott hos min rival.
 För mig blott skymf och hån är kvar;
 I sorg skall nu mitt lif förgå.

ANNA (*för sig*).

Af ödet grymt hon pröfvas här.
 Sin barndomsvän, som hon har kär,
 Hon lemna skall — hon har ej val;
 Och hennes lott blir saknads qval.
 Hvar än hon är — hvarthelst hon far,
 Den sorg hon rönt skall ej förgå!

VASCO (*till Inez*).

Du är mig kär! Hvarthelst jag far
 Din blick mig lysa må,
 Lik stjernan, strålande och klar
 Som tänds på himlen blå!

DON ALVAR (*för sig*).

Af ödet grymt hon pröfvas här.
 Sin barndomsvän, som hon haft kär,
 Hon lemna skall, etc. (*som Anna.*)

NELUSKO (*för sig*).

En lycklig slump oss gynnat här;
 Af himlen ej jag mer begär.
 Jag följa får min drottning än;
 Bli henne när som trogen vän.

(*till Selika.*)

Var stark, var fast! En vän du har
 Som skall din tysta sorg förstå!

DON PEDRO.

Hon tillhör mig! Hon har ej val;
 Min lycka vet att målet nå;
 Och slik triumf på min rival
 Helt visst hans harm uppväcka må!

(*till Vasco.*)

Köpet står fast? Begge de der jag ämnar er betala!
 Nu Inez, kom! Låt oss resa!

VASCO (*förrånad*).

Hvad säger ni?

DON PEDRO (*med själförtroende*).

Vår kung mig sin nåd täckts beskära;
Och åt mitt kända nit han anförtror den ära
Att pröfva än en gång denna vådliga färd
Der Diaz' stolta skepp gifvit hafvet sin gärd!

VASCO (*med harm*).

Ni! Den man, i hvars hand utan misstro jag lade
Min bittra mödas frukt, allt hvad jag upptäckt hade?

DON PEDRO (*hånande*).

Denna plan, som blef bränd — som ej mer finnes till?

VASCO.

Ära, som tillhör mig — och som ni stjälja vill!

NELUSKO (*sakta till Don Pedro*).

Tag oss med dig ombord — och äran dig tillhör,
Ty som en säker lots jag dig till målet för.

DON PEDRO (*sakta till Nelusko*).

Jag räknat just derpå!

(*Till Vasco*).

Och öfver det land, hvars upptäckt jag gör,
Mig konungen utnämnt har till guvernör!

VASCO (*hånande*).

På förhand?

DON PEDRO.

Re'n innan qväll'n går eskadern till segels.

(*till Inez*.)

Nu kom! Vi måste bort. Er hand!

VASCO.

Med hvilken rätt?

DON PEDRO.

Jo, med den rätt som kyrkans helga band
Vid altaret mig gifvit!

VASCO (*betraktar Inez*).

Är det möjligt?

INEZ (*sakta till Vasco*).

Du har — som man sagt — mig förgätit;
Derför och ännu mer — att dig ur bojan lösa —
Jag honom gett min hand!

VASCO (*med ett utrop af smärta*).

Ah!

INEZ (*fortfar*).

Och långt från dig jag dör!

VASCO (*till Don Pedro*).

O må himlen dig förbanna,
Som min ära och lycka stjä!

Ensemble.

INEZ (*för sig*).

Grymt jag är af ödet slagen.
Tung blir sorgen mig att bära;
På min lyckas mål bedragen
Saknad blott är kvar för mig.

(*till Vasco*.)

Att se dig ur bojan lossas,
Att dig nådens budskap bära,
Jag mitt hjerta lät förkrossas;
Allt jag offrat har för dig.

SELIKA.

Ack, af sorg jag är betagen;
Får ej honom vara nära.
I en annans bojer slagen
Endast plåga väntar mig.
Slafvens fjettrar aldrig lossas;
Skymf och hån han måste bära,
Och hans hjerta grymt förkrossas
På hans mödas hårda stig!

ANNA (*till Inez*).

Grymt du är af ödet slagen;
Tung blir sorgen dig att bära.

På din lyckas mål bedragen,
Omger mörker nu din stig.
För att se hans bojar lossas,
Honom nådens budskap bära,
Du ditt hjerta lät förkrossas;
Ingen sällhet fins för dig.

VASCO (*för sig*).

Och jag står af häpnad slagen,
Jag är plundrad på min ära,
På min lyckas mål bedragen.
Allt man har beröfvat mig!

(*till Inez*)

Att se mig ur bojan lossas,
Att mig nådens budskap bära,
Du ditt hjerta lät förkrossas,
Arma, då du offrat dig!

DON ALVAR (*till Vasco*).

Grymt du är af ödet slagen!
Du är plundrad på din ära,
På din lyckas mål bedragen,
Allt man har beröfvat dig!
Att se dig ur bojan lossas,
Att dig nådens budskap bära,
Hon sitt hjerta lät förkrossas,
Då hon ädelt offrat sig!

NELUSKO (*för sig*).

Ack, af fröjd jag är betagen!
Brahma, Brahma! Var oss nära!
Snart skall randas frihetsdagen
För min drottning och för mig.
Våra fjettrar skola lossas

(*pekande på Don Pedro*.)

Och den djerfve der sig lära
Hur de stolta planer krossas
Och i hafvet sänka sig!

DON PEDRO (*för sig*).

Ack af fröjd jag är betagen!
Denna nyhet på min ära

Honom gör af häpnad slagen,
 Dylikt han ej väntat sig.
 För att se hans bojer lossas,
 Hon det offret måste bära.
 Må af afund han förkrossas;
 Hon för evigt tillhör mig!

INEZ (*till Vasco*).

O Vasco, hör mig blott!

SELIKA (*med svartsjuka*).

Hvad kan hon säga!

DON PEDRO (*vred*).

Hon vågar...

DON ALVAR (*till Don Pedro*).

Var lugn.

NELUSKO (*med en blick på Selika*).

O drottning!

INEZ (*till Vasco*).

Den frihet tag, som jag dig gaf,
 Och far till fjerran länder!
 När i triumf du återvänder.
 Kom då — o kom till Inez graf!
 Och hör du tårepilens susning,
 Känn då igen deri min röst,
 Min ande, som från himlens ljusning
 Sig sänker ned med frid och tröst.
 Farväl! Min barndomsvän, farväl!

SELIKA (*för sig*).

Den grymme mig förskjutit har;
 Blott qval bo i min själ.
 Hvad blir min lott, hvad är mig qvar,
 Se'n ock mitt hopp har sagt farväl!

ANNA.

Sin lycka han förlorat har.
 Blott sorg bor i hans själ.

Den vän som honom dyrast var,
Hans barndomsvän, har sagt farväl!

VASCO.

Min lycka jag förlorat har?
Blott sorg förtär min själ.
Den vän, som dyrast älskad var
Mig säger nu farväl!

DON ALVAR.

Sin lycka han förlorat har;
Blott sorg förtär hans själ.
Den vän som dyrast älskad var
Har honom sagt farväl!

NELUSKO (*för sig*).

Ånyo Brahma uppväckt har
Nytt hopp uti min själ.

(*till Selika.*)

O drottning, stark och tålig var!
Betänk ditt eget väl!

DON PEDRO (*för sig*).

Min sällhets mål jag vunnit har.
Jag fröjdas i min själ!
Det hopp han i sitt hjerta bar
Han säga får farväl!

(*Don Pedro bortförer Inez. Vasco nedfaller till-
intelgjord af smärta på en stol. Selika vill skynda till
honom, men Nelusko qvarhåller henne och tvingar henne
att följa Don Pedros svit. Hon kastar ännu en blick af
saknad på Vasco, i det hon aflägsnar sig.*)

Tredje akten.

Teatern föreställer afskärningen af ett skepp i hela dess bredd. Det öfre däckets äfvensom det inre af mellandäcket äro för åskådaren synlige. På öfre däckets synes stormasten och i fonden hytten för rodret; derbakom och på sidorna hafvet. Mellandäcket, upplyst af en lampa, är afdeladt i tvenne rum, det ena Inez' salong, det andra befälhafvarens hytt.

Första scenen.

NELUSKO och FLERE MARTOSER (*ligga sofvande på däckets, som belyses af morgonrodnaden*). INEZ (*hvilat i en hängmatta, omgifven af SELIKA och öfriga uppvaktande qvinnor. I amiralshytten DON PEDRO sittande vid ett bord betäckt med kartor och marin-instrumenter*).

KÖR AF QVINNORNA.

Lätt skjuter skeppet öfver vågen
Att skummet spritter kring dess topp;
Och morgonvinden, skälmsk i hågen,
De spända segel fyller opp.

DON PEDRO.

Endast jag har att här befälla
Och en hvar lyder mig utan knot;
Det tillhör mig att vaka för dem alla,
Mig skrämmar ej stormarnas hot.

KÖR.

Lätt skjuter skeppet öfver vågen etc.
(*Ett kanonskott ger signal till revelj ombord. Alla matroserna resa sig upp.*)

KÖR OCH QVARTETT.

Stån upp, alle man,
Skynden upp, alleman,
Stån upp!

Re'n en purpurstrimma
Ses i öster glimma,
Af solen uppväckt!
Lätt oss vaggar vågen,
Hvinet hörs i tågen
Af morgonens flägt.
Nu pligten hörs kalla;
Upp, hurtige män!
Upp! Skyndom oss alla
Till arbet igen!

(Under tiden har solen gått upp. Klockan ringar till morgonbön. Alla falla på knä; matrosar och soldater på öfre däck, Inez och kvinnorna i salongen.)

KÖR AF MATROSERNA.

O helga fru Maria,
Från ondo oss befria!
Mild och nådig när oss blif,
Säll återkomst oss gif!
Och jag skall hvarje dag
Dig tacka och tillbedja!
Hör oss, vår fru Maria!

KÖR AF INEZ OCH QVINNORNA.

Herre, du som verldars skara
Leder med din allmakts lag,
Hör vår bön och oss bevara,
Lär oss följa ditt behag!

Andra scenen.

DE FÖRRE. DON ALVAR *träder in i* DON PEDROS *hytt.*

DON PEDRO.

Ah! Det är ni, Don Alvar?

DON ALVAR.

Som vill tala med er.

DON PEDRO (*i skämtsam ton*).

Att dra på upptäcktsfärd till obekanta länder
Och lemna ert palats vid Tajos sköna stränder
Röjer en hjälte!

(*Blir varse Don Alvars oroliga min.*)

Men säg — hvad står på?

DON ALVAR (*med dystert ton*).

Se er för! Denna slaf, på hvars ledning ni litar,
En förrädare är. Af trenne skepp, som förts ut på haf
Ett på bränningar stött — och det andra gått spårlöst
i qvaf!

DON PEDRO (*med sjelfförtrostan*).

Men detta skepp likväl skall jag förstå att värna!
Ha vi ej re'n — tack vare lotsen der,
Dubblerat detta Cap, der största faran är?
Men — ej på lotsen blott — jag tror ock på min stjärna
Som mig fört till ett haf, dit förut ingen nått!

DON ALVAR.

Jo — en annan i fjerran har före oss gått;
Och man kan se ännu hans segel sväfva bort
Och liksom visa vägen för vårt skepp.

DON PEDRO.

Men — hvem är det?

DON ALVAR.

Ja — folket tror att det en ande är
Som skyddar dessa haf!

DON PEDRO (*för sig*).

Kanske den onde anden!

DON ALVAR.

Hans kurs bör följas!

DON PEDRO.

Den undvikas bör!

NELUSKO (*på däck*).

Hitåt, alle man! Vind sig vänder!
 Skynden till seglen. — Raskt passa på!
 Vinden sig vänder! Styr kurs åt norr!
 Vid horisontens bryn det tydligt skönjes mig
 Att den vrede Typhon närmar sig!
 Styr kurs mot norr! Om ej — det bär till fördärf!

(*Under dessa sista ord hafva Don Pedro och Don Alvar stigit upp på öfre däck.*)

DON ALVAR (*till Don Pedro, pekande på Nelusko*).

O sätt ej någon lit till den trolöse slafven!
 Sin forne herre han har förrådt
 Och förräder er likaså!
 Det är hans skuld allen att tvenne skepp förlist!

NELUSKO (*högtidligt*).

Adamastor, stormarnes herre,
 På förhand re'n deras öde bestämt,
 Snart öfver oss hans harm skall rasa ännu värre
 Om I ej ändren strax er kosa
 Och ej på stund styren kursen mot norr!

DON ALVAR.

Men hvart vill du oss föra?

NELUSKO.

Utan fruktan följn mig!

DON PEDRO.

Nå väl! Må ske! Styren kurs emot norr!

(*Alla matroserna lägga hand vid manövern. Skeppet vänder. Nelusko uppgifver ett rop af triumf.*)

NELUSKO (*för sig, med förnöjd min*).

Tra-la-la-la-la!

Stormen snart utur himmelen ljungar
 Och — att tjena min hämnd — mot klipporna dem
 slungar.

Detta farvatten ock af mig ej okänt är;
 Kanoter från vår ö rätt ofta synas här.
 Tra-la-la-la-la!

EN AF MATROSERNA.

Säg, Nelusko! Hvad sjunger du väl der?

NELUSKO.

Jag sjunger legenden om jätten Adamastor,
 Om den vreda stormens kung.

MATROSERNA (*skrattande*).

Låt oss höra då legenden
 Om den vreda stormens kung!
 Hören på!
 (*Alla skynda ned på scenen.*)

Ballad.

1.

(*Med vild energi.*)

När Adamastor ur djupet framrusar,
 Hör hur det hviner — hör hur det brusar!
 Död och förderf följa tätt i hans spår,
 Ve er alla, ve er alla!
 Adamastor, Adamastor med skräck er slår.
 Se — han är der!
 Se — det är töcknets förskräcklige son;
 Vred han framstörtar vid blixtar och dån,
 Hån du slungas på svallande haf
 Och — när du dött fins ej spår af din graf!

KÖREN (*med fasa*).

Ej spår af er graf!

NELUSKO (*betraktar dem*).

Ni darren, jag tror!

(*med ett gällt skratt*)

Ha-ha-ha-ha!

När lös hans vrede bryter,
 Och dag till natt sig byter
 Er klamren fast vid masten der!

Det föga er hjälper.
 När skrofvet omstjelper
 Till botten det bär.
 Så — på omätligt haf
 Allt med ens går i qvaf!

KÖREN (*med förskräckelse*).

Det föga oss hjälper;
 När skrofvet omstjelper
 Till botten det bär, etc.

NELUSKO.

2.

I djerfvens komma — o trots utan like!
 Till Adamastors, stormkonungens rike!
 Re'n utan nåd han bereder ert fall.

Bäfven alla, bäfven alla!

Adamastor, Adamastor sig hämna skall.

(*Refräng och kör som förut.*)

(*Matroserna rygga tillbaka med förskräckelse och draga sig långsamt upp på däck. Nelusko följer dem hånande.*)

EN MATROS (*från akterhytten*).

Från ett fartyg, som bär samma flagga som vi,
 Man skickat ut en slup, — den till oss signalerat;
 Den sig närmar — lägger till.

NELUSKO (*afsides*).

Kanske i sista stund någon hjälpare kommer
 Att störta om min plan och dem rädda från döden?

Tredje scenen.

DE FÖRRE. VASCO (*synes, understödd af en matros, uppspringa på däck*).

DON ALVAR (*skyndar fram och fattar hans hand*).

Det Vasco är! — Min vän, säg mig hvad har dig fört
 På samma gång som vi till dessa fjerran länder?

VASCO.

Mig Herrans hand har fört; jag fullgör blott hans bud!
 Öfver okända haf han allena mig ledde.

DON PEDRO (*ironiskt*).

För att följa oss hit?

VASCO.

För att er föregå.

DON PEDRO.

Ni kommer hit för att trotsa mig då?

VASCO.

Nej! — Om det nu är tid — för att ni räddas må!
(*Don Pedro nedstiger med Vasco i sin hytt.*)

Fjerde scenen.

VASCO. DON PEDRO.

VASCO.

Hvilken slump — nej fastmer, hvilken dåraktig blindhet
Har fört ert skepp hitåt, till samma trakt der förr
Bernard Diaz förgicks mot fördolda klipporna krossad?
Och råkar ni en gång på grund, skall ni se hur från land
Väl tusende kanoter lägga ut mot ert skepp
Och en skara vildar göra ände på allt
Under plundring och mord.

DON PEDRO (*ironiskt*).

Ni det tror?

VASCO.

Sök att undgå denna fara;
Snart har dertill ni tid ej mer!

DON PEDRO (*som förut*).

Jaså!

VASCO.

Att er till tjänst och räddning vara,
Glömsk af mitt hat, jag kom till er.
Ty åt en son af samma fosterland
Bör sträckas hjälpsam hand.

DON PEDRO (*med misstro*).

Jaså! — att mig ni vill bevara
Från undergång ni förebär;

Men är det mig som ni vill spara,
Männ' blott för mig er omsorg är?

VASCO (*utan att vilja förstå hans
insinuation*).

Skynda er! Snart hafvet i uppror
Tillåter er ej mer att fly.

DON PEDRO (*som förut*).

Men — är det blott mig ni vill spara?
Är det ej Inez?

VASCO (*med värma*).

Nåväl — Ja — Ja!

Det är för henne; det blott för Inez är.
Till hennes skydd ni ser mig här.
Jag henne vill rädda ur dödsångstens qval,
Skulle också dermed räddas en afskydd rival!

DON PEDRO.

Detta språk i min själ upptänder
En oförsonlig vredes glöd.
Vet att ditt straff står i mina händer
Och ditt trots beredt din död!

VASCO (*utmanande*).

Till svar på sådant tal bär jag svärd vid min sida!

DON PEDRO (*afböjande*).

Jag anlitar den makt som här lagen mig ger.

VASCO (*hånande*).

Hvad! Du talar om lag — när det gäller att strida!

DON PEDRO (*med vrede*).

Du mig trotsar än mer?

VASCO.

Och du darrar, jag ser.

Ensemble.

VASCO.

Jag förmår knappt att styra
Min vredgade yra.
Kom! Min klinga god
Gjuta skall ditt blod.

DON PEDRO.

Jag förmår knappt att styra
 Min vredgade yra;
 Vet — ditt öfvermod
 Kosta skall ditt blod!

VASCO.

Ditt mod tycks sig jäfva,
 Du re'n börjar bäfva.
 Kom då — om en man du är!

DON PEDRO.

Du må dig förhäfva
 Snart skall du dock bäfva;
 Lagen nu ditt lif begär.

(Vid slutet af ensemblen ha flera af sjöfolket skyndat till och på en vink af Don Pedro afväpnat Vasco.)

Femte scenen.

DE FÖRRE. DON ALVAR, NELUSKO, matroser och soldater,
 sedan INEZ, SELIKA och kvinnorna.

DON PEDRO *(till soldaterna, som hålla Vasco och rycka af honom värjan).*

Vid stormasten bind honom genast —
 Och gör sedan processen kort! Skjut till måls på den
 skurken!

VASCO.

Usling!

INEZ OCH SELIKA *(hvar för sig).*

Hvilken röst! Det är Vasco! — Det är han!

DON PEDRO *(till soldaterna).*

Gör ferm expedition!

INEZ OCH SELIKA *(bedjande).*

O låt min bön allenast
 Förmildra denna dom! Förbarma er!

DON PEDRO.

Nej! Soldater — lyden genast!

(Stormen som förut varsnats i fjerran bryter nu lös, åtföljd af åska och blixt.)

EN MATROS.

Fort till seglen, fort till tågen!

Nu stormen bryter lös.

(I detta ögonblick höres ett förskräckligt brak. Skeppet stöter på grund. En mängd indianer rusa upp på däck, afväpna och tillfångataga alla, som sätta sig till motvärn.)

Sjette scenen.

DE FÖRRE. INDIANERNE.

NELUSKO (till indianerne).

Hitåt, hitåt, kamrater! Jag detta skepp har bragt
Till undergång! Det är uti vår makt.

KÖR AF INDIANER.

Brahma, Brahma!
Gif mod och styrka
Åt dina trogne här!
Brahma, Brahma,
Åt dem dig dyrka
All segerns fröjd beskär!
Brahma, Brahma!
Må svärden rasa
Och fienden nedslå!
Brahma, Brahma!
Dödsstundens fasa
Skall ingen här undgå!

(En del indianer, som nedrusat i salongen blir varse Selika, igenkänner henne och knäfaller för att betyga sin vördnad. Andre hafva fängslat Don Pedro och de öfriga portugiserne och bereda sig till att nedhugga dem, då de hejdas med en gest af Selika. Tablå.)

Fjerde akten.

Teatern föreställer till venster ingången till ett hinduiskt tempel; till höger ett palats. I fonden praktfulla monumenter.

Första scenen.

SELIKA NELUSKO. STOR-BRAHMINEN. *Brahmaprester och indianer af olika kaster.*

Marsch. Procession. Ballett.

STOR-BRAHMINEN.

Hör, o Brahma, den ed, som vi nu vilja gifva!
O hör oss Wischnu! Hör äfven du, o Sivah!

Då vår drottning här vi svära
Ständig tro och hörsamhet!

KÖREN.

Ja — vår drottning här vi svära
Ständig tro och hörsamhet.

NELUSKO (*till Selika*).

Men om vi dig skola lyda och ära,
Så svär oss att städs hålla lagen vid makt!
Vid den heliga bok, som sjelf Brahma har lagt
I vårt tempel — det svär!

SELIKA (*sträcker ut sin hand mot den gyllene boken*).

Jag det svärjer!

STOR-BRAHMINEN.

Alltså du svurit har — så bjuder denna lag —
Om någon främling må sig hit fördrista,
Att denna stund skall bli hans sista!

NELUSKO.

Drottning! Vårt helga svärd tillintetgjort dem alla!

SELIKA (*afsides*).

Himmel, alla!

EN AF PRESTERNA (*sakta till Nelusko*).

Utom en, som låg i kedjor slagen,
Af alla endast han får ännu skåda dagen.

NELUSKO (*med vrede*).

Kanhända Vasco! (*sakta till presten*)
Gå! Han skall offras på stund. (*Presten går.*)

STOR-BRAHMINEN (*högtidligt till Selika*).

Kom att krönas af mig nu vid altarets rund.
O kom!

NELUSKO (*till folket*).

Låt oss följa alla!

(*Brahminerna och Selika tåga in i templet. Nelusko och folket ämnar följa dem, då i detsamma några af de fångna kvinnorna införas på scenen af krigare.*)

Hvad är för larm?

EN AF PRESTERNA.

Kristna qvinnor i mängd, som man förer till offret!

NELUSKO (*sakta till krigarne*).

Ett mancenilla-träd vid hafvets strand I finnen,
Hvars krona hvälfver sig liksom en skuggrik sal.
Dem bjuden hvila der — och deras trötta sinnen
Skola snart finna sömn — och sist — död utan qual!
(*Följer efter processionen in i templet.*)

Andra scenen.

VASCO, följd af några krigare. Han inträder långsamt och synes förundrad öfver den herrliga natur som omgifver honom.

Aria.

Underbara land! Pråkt, som mot mig ler,
Tempel strålande, hell er!

O paradis, som upp ur vågen stiger,
 Magiska värld med din doftande strand
 Du tillhör mig — jag dig inviger
 Till herrlig skänk åt mitt fädernesland!
 För oss detta drömmarnes rike!
 För oss denna bländande prakt!
 Ja — du sälla land, värld utan like,
 Jag lägger dig uti vår makt!

Tredje scenen.

VASCO. BRAHMINER *och* KRIGARE.

KÖREN (*omgifver honom hotande*).

Dödstimman stundar. Dig skicka
 Med mod!

Kyliga stålet vill dricka
 Ditt blod!

Solen i vrede tycks hopa
 Sin glöd;

Hämdens alla röster ropa
 Din död!

VASCO (*uppvaknar ur sitt drömmeri*).

Hvad sägen I? Min död — min död!

Och detta nu, midt i min seger

Och utan att derom till fosterlandet

Ett ord ens hinner fram!

I kunnen vilja det? Nej!

(*bedjande.*)

Till detta skepp mig låten föra

Som I sen på reddeu ligga qvar!

KÖREN.

Nej!

VASCO.

Att mina vänner må få höra

De under, som jag skådat har!

KÖREN.

Nej!

VASCO.

Att i häfden det må bli skrifvet
 Hur Vasco funnit här en hamn,
 Men betalt sin seger med lifvet
 För pris af ett odödligt namn!

KÖREN.

Nej!

VASCO.

O fören mig till skeppet der!

KÖREN.

Nej!

VASCO.

Förbarma er! Af nåd!

KÖREN.

Nej, nej!

Nej — ingen nåd! Du måste dö.

VASCO (*med förtviflan*).

Blott mitt namn får lefva qvar
 Ingen nåd jag vill begära;
 Glad jag offrar mina dar,
 Blott I unnen mig min ära!

KÖREN.

Nej, nej! Ingen nåd.

VASCO.

Skall så i glömskans natt min lifstråd brista?
 Af större qval ej menskotanke vet,
 Ty dubbel död är att på en gång mista
 Sitt lif och sin odödlighet!
 O, nåd blott för min ära,
 Låt mitt namn lefva qvar!

KÖREN.

Nej, ingen nåd! Du måste dö!

VASCO (*resignerad*).

Nåväl, må jag dö — som en kristen det bör!

O Gud! Min ande saliggör!

(*till krigarne.*)

Nu låt oss gå!

KÖREN.

Dödstimman stundar; dig skicka

Med mod!

Kyliga stålet vill dricka

Ditt blod.

Solen i vrede tycks hopa

Sin glöd.

Hämndens alla röster ropa

Din död!

(*Alla lyfta yxorna för att slå ned Vasco.*)

Fjerde scenen.

DE FÖRRE. SELIKA, *åtföljd af* NELUSKO, STOR-BRAHMINEN *och hela sitt hof.*

SELIKA (*som redan på tempeltrappan blir varse Vasco, ropar åt de honom omgifvande krigarne*).

Håll opp!

(*Vid Selikas röst draga krigarne sig tillbaka. Selika skyndar fram till Vasco.*)

VASCO (*igenkänner henne*).

Selika!

NELUSKO (*till Selika*).

Skall denne sitt straff efterskänkas?

STOR-BRAHMINEN (*med hög röst*).

Hvad! För en okänd man du vill trotsa den lag,
Som invid templet här du sjelf besvär i dag!

ALLA.

Ja — främlingarnes död! Lagens bud må ej kränkas!

STOR-BRAHMINEN.

Vår lag kräft ut sin rätt!
Ty deras qvinnor ock ha' fallit för vår hand.

VASCO (*med förtviflan*).

Min Inez är ej mer! (*till krigarne.*)
Slån då till?

SELIKA (*afsides; betraktar Vasco med smärta*).

Ack, hur grym!

STOR-BRAHMINEN.

Och främlingen skall dö!

ALLA.

Ja, dö!

SELIKA (*fattar Vascos hand*).

Men om ej denna man en främling är!

VASCO (*afsides*).

Hvad hör jag?

SELIKA (*sakta till Vasco*).

Var tyst — och låt mig blott ditt lif få rädda här,
Mig gerna se'n förglöm!

(*till Stor-Brahminen och folket.*)

Om af ett sällsamt öde

Han nu vore vår broder?

ALLA.

Min Gud!

SELIKA.

Om helga band gett honom rätt att mig som maka ega,
Hans lif ju tillhör mig?

NELUSKO (*afsides*).

Min Gud, hvad djerfs hon säga?

SELIKA.

Ja — eder drottning — slafvinna i främmande land
Till heder och till lif blef frälst af dennes hand;
Och till lön blef jag hans; (*pekar på Nelusko.*)

Det kan du bestyrka!

NELUSKO.

Hvem? — Jag!

SELIKA (*sakta till Nelusko*).
Blott du kan mig förråda här;

Men tänk derpå:

Att om han dör — så skall jag dö också!

(*Med hög röst i det hon vänder sig till presterna och folket.*)

Hören! — Nelusko vittna kan för er

Att jag har talat sant!

STOR-BRAHMINEN (*lifligt*).

Han besvärje det i gudarnes namn

Och på vår gyllne bok!

(*På ett tecken af Stor-Brahminen går en brahmin att hemta den heliga boken, på hvilken Selika aflagt sin ed i första scenen.*)

NELUSKO (*betraktar Selika tve-
kande*).

Cavatina.

Skall lönen sådan blifva

För all min längtans qual;

Skall sjelf jag henne gifva

Till pris åt min rival?

Nej, nej, nej!

Är offret än för ringa?

Skall ock min själ jag bringa

Uti förtappelse?

(*med förtviflan.*)

Nåväl! (*blickande på Selika.*)

Att ej din sällhet störa,

Jag offret vill fullgöra

Och se'n mig döden ge!

(*Ofvanstående Cavatina accompaneras af följande:*)

Ensemble.

SELIKA (*sakta till Nelusko*).

Med din ed omsider

Lugna du mitt hjerta!

Se hur grymt jag lider,
Se min oro, se min smärta!

VASCO OCH STOR-BBAHMINEN (*för sig*).

Med fruktan han strider!
Hur bäfvar hans hjerta!
Han tvekar omsider.
Hvad vållar hans smärta?

(*till Nelusko.*)

Så tala, o tala!

KÖREN.

Men se då hans oro!
Han darrar, han tvekar;
Med fruktan han strider, etc.

(*till Nelusko.*)

Så tala!

(*Under tiden har brahminen återkommit med den gyllne boken.*)

ALLA.

Svär, svär, svär!

NELUSKO (*med ansträngning*).

Nåväl! Jag svärjer inför er — jag svärjer
Att vår drottning är — hans brud!

KÖREN.

Han svurit har! Hon är hans brud.

(*Alla buga sig för Vasco.*)

NELUSKO (*afsides*).

Din blix, o himmel, slunga;
Slit sönder lögnarns tunga!
Men må den skändlige, som henne vunnit
På samma gång förgås med mig!

KÖREN.

Brahma, Brahma! Ära vare dig!

NELUSKO (*afsides*).

Det lönen skulle blifva
För all min längtans qual

Att tvingas henne gifva
 Till pris åt min rival!
 Din blix, o himmel, slunga;
 Slit sönder lögnarns tunga!
 Men låt den skändlige
 Förgås med mig
(går hastigt ut.)

KÖREN *(under slutet af Cava-
 tinan).*

Hell er, sälla par!
 At er säll och lång regering!

STOR-BRAHMINEN *(går fram midt på
 scenen).*

Hören, hören alle min röst:
 De gudar Hindostan tillber i heligt nit,
 Befallt att det förbund, som knöts i andra länder,
 Skall — välsignadt af oss — uti templet förnyas.

SELIKA *(närmar sig Vasco som
 gör en rörelse och säger:)*

Frukta ej!

STOR-BRAHMINEN.

Förrän vi till altaret gå, åkallom de mäktige gudar!
 Den treeniga makt, som råder öfver oss,
 Låt oss egna den hymn, som sjelf Brahma skref in
 I helga tempelmuren! Folk, böjen edra knän!
(ger ett tecken åt Vasco och Selika att knäfalla.)

STOR-BRAHMINEN OCH KÖREN.

Brahma, Wischnu, Sivah!
 Lof och pris!

STOR-BRAHMINEN *(till Vasco och Selika).*

Först tömmen här den glänsande pokal,
 Ut i hvars dryck göms solens varma lågor!
 Den viger er till fröjder utan tal;
 Den gifver svar på hjertats dunkla frågor.

I edert blod gjuts in den helga saft,
Den heta glöd, den saliga berusning,
Som själ vid själ med gudakraft
Förenar i oändlig tjusning.

(*till Vasco.*)

Drick främling, drick — om åt dig skall förtros
Den sköna skatt oss Brahma återgaf!

(*till Selika.*)

Drick, i din tur, om du vill honom följa
I fröjd och sorg intill den stilla graf!

KÖR (*under Stor-Brahminens tal*).

Gudar! Signen detta sälla par!

(*Under tiden har man framburit tvenne gyllene bä-
gare, utur hvilka Vasco och Selika druckit.*)

STOR-BRAHMINEN (*till Vasco och Se-
lika*).

Bedjen sakta nu! (*till folket.*)

Folk, fort i templet in,
Att hymnerna sjunga med andäktigt sinn!
Brahma, Wischnu, Sivah!

Lof och pris!

(*Han går, åtföljd af alla utom Selika och Vasco.*)

Femte scenen.

SELIKA. VASCO.

SELIKA (*sakta till Vasco*).

Don Pedros skepp ligger krossadt vid strand.

VASCO (*vacklar och synes gripen
af svindel*).

Ja — jag vet!

SELIKA.

Af dess besättning fins ingen mer.

VASCO.

Ja — jag vet.

SELIKA.

Men ditt skepp, som oss följt, synes än ut på redde;
Och der ditt folk med oro än dig vänta!

VASCO.

Ja — jag vet.

*(Selika skyndar till kulisserna för att se om processio-
nen försvunnit.)*

Duo.

SELIKA.

Det band, som för ditt väl jag tvingades att knyta
Kan utan fruktan tagas an af dig;
Ty det binder ju här ingen annan än mig
Och — en gång min gemål — din vilja kan ingen
bryta!

Och i morgon — re'n i qväll kanhända —
På min pirog du till ditt skepp kan fly
Från detta land — som du upptäckt har och eröfrat!
*(Brahminernas och folkets kör höres ånyo inifrån
templet.)*

KÖR.

Brahma, Wischnu, Sivah!
Lof och pris!

VASCO *(för sig, med matt röst)*.

Hvar är jag? Hvilken svindel mig bedöfvar här!
Af hvad jag lidit har allt minne slocknadt är.
Det är som omkring mig jag såg ett haf af ljus,
Och brinna tycks mitt blod som i ett saligt rus!

SELIKA.

Nå väl! Fly långt från mig, ja fly med all din ära
Och lemna sorgen qvar åt mig!

VASCO.

Hvarför, o drottning, tala så?

SELIKA.

Du aldrig har förstått hur man kan älska då,
Älska och dö — ja dö af sin smärta!

VASCO.

Hvad hör jag; hur kunde jag så länge dig misskänna?
Hvad slöja dölde dig då för min blick?

SELIKA (*sorgset*).

Hvad slöja! — Ditt förakt.

VASCO.

Var tyst och häda ej!

(*med passion.*)

Ack, säg mig hvar, hvart kunde jag väl finna
En mer tillbedjansvärd och mera ädel qvinna?
Ditt mörka ögas blick, så eldig och så klar,
Liksom ett stjernskott ned uti mitt hjerta far.
Och att lemna dig nu! — Nej, för intet pris i verlden;
Nej, nej! Det kan jag ej! — Nej aldrig!
Selika, jag lemnar dig aldrig mer!

SELIKA.

Skall jag väl tro dig?
Har du mig icke sålt en gång åt denna andra?

VASCO.

O förebrå mig ej!
Se här! Jag böjer knä för dig så öm,
O Selika! Din make beder dig — förlåt och glöm!
(*Selika vågar icke tro på så mycken lycka; hon
fruktar att hon icke hört rätt — hon vill tala, men
rörelsen är henne öfvermäktig; slutligen gör hon en an-
strängning och utbrister:*)

SELIKA.

Hvad! Min make du? — ack!
För den lycka som jag känner,
Ej ett språk min tunga vet;
Och den glöd mitt inre bränner
Är en jordisk salighet.

BÅDA.

På lätta vingar säll och fri
Min själ vill upp till himlen sväfva!
Jag älskar dig! Att älska är att lefva.

För den lycka, som jag känner
Ej ett språk min tunga vet; etc.

VASCO (*ömt*).

Allt, Selika! Allt
För dig jag vill försaka!

SELIKA.

O tala ej så ömma ord;
De blott min själ förvirra.

VASCO (*med värma*).

Inför din gud — som inför min,
O blif min maka!

SELIKA (*med hänförelse*).

Din maka!
Men — din hela själ du då mig måste gifva.
Ty — jag kunde svartsjuk blifva.
På allt, på minnet till och med
Af henne som ej mer fins till...
Och som du måste glömma.
Säg — har dertill du styrka?

VASCO.

Ja, för dig, Selika, jag glömmet allt.

SELIKA.

Hvad — allt!

VASCO.

Ja, för dig jag glömmet allt.

SELIKA.

Du det svärjer?

VASCO.

Jag det svärjer.

SELIKA.

Att glömma allt?

VASCO.

Att glömma allt.

SELIKA.

För mig?

VASCO.

För dig! Ack —

BÅDA.

För den lycka, som jag känner etc.
 Mot himmelen min själ vill sväfva,
 Till ljusets källa evigt klar
 Att älska så är mer än lefva,
 Ty högre fröjd ej lifvet har.
 Att älska så — ack, det är mer än lefva!

Sjette scenen.

DE FÖRRE. PRESTERNA och FOLKET.

STOR-BRAHMINEN (*upplyfter händerna
 öfver Vasco och Se-
 lika, som falla ned
 på knä inför honom.*)

I Gudarnes namn, som mened bestraffa,
 Jag välsignar eder här!
 Må deras nåd städs följa er!

(*Processionen skingrar sig, qvinnorna omgifva Selika
 och frambära kläder och juveler för brudens toilett.*)

KÖR.

Kom lätta slöja!
 O kom att gömma
 De blickar ömma
 För dagens ljus!
 Du får ej röja
 Hur kinder flamma
 Hur läppar stamma
 I kärleksrus.

(*Under denna kör hafva Selikas uppvaktande qvin-
 nor satt på hennes hufvud en blomsterkrans och betäcka
 henne med en slöja. Andra dansa omkring henne och
 bilda med sina slöjor guirlander omkring Vasco och*

Selika. Hastigt afbrytes kören och dansen af följande sång bakom scenen).

INEZ OCH PORTUGISISKA QVINNOR (*utanföre*).

Farväl, o land du kära!
Mitt barndomshem, farväl!
Min suck må vinden bära
Dit bort till dig! Farväl!

VASCO (*spritter till*).

Gud, hvilken stämma från fjerran talar!
O Inez! — Är det din ande som från himlens salar
Mig hviskar sitt farväl!

(*Ur stånd att beherrska sin rörelse, vill han störta ut åt det håll, hvarifrån sången höres, men en grupp af unga flickor omgifver honom och drager honom tillbaka till Selika, som i detta ögonblick närmar sig sitt palats under det hvalf af lätta tygdraperier som bajadererna bilda omkring henne med sina slöjor.*)

KÖR.

Kom lätta slöja!
O kom att glömma
De blickar ömma
För dagens ljus! etc.

Femte akten.

(Drottningens trädgårdar. Tropiska träd och växter i stor mängd. Till venster ingång till palatset.)

Första scenen.

SELIKA, INEZ *(omgifven af soldater)*.

SELIKA *(vredgad för sig)*.

Hvad! Det är sant? Ja — jag det ser.

Jag är bedragen, bedragen redan!

Var det så sina eder han höll?

INEZ.

Värdes mig höra!

SELIKA *(för sig, utan att höra henne)*.

Nej! —

Om jag ock mig förnedrat, så är makten dock min!

Det är ej här en sviken maka — men en drottning,

Ja — en drottning förorättad,

Som honom döma skall — och som sin skymf vill hämna.

INEZ.

Ack, nåd! för honom nåd!

SELIKA.

Hvem är den djertve här,
Som vågar för hans brott om mildhet mig anropa?

(betraktar Inez.)

Du! frukta för den harm som i mitt sinne vaknat!

(till soldaterna)
Aflägsnen er — jag det vill?

(till Inez.)
Du dröj qvar!

Duo.

SELIKA (för sig).

Den ära, som han fläckt, af hämnden skall bli renad!
(till Inez.)

Kom närmare, slafvinna, och svara, svara mig,
Af hvad förräderi — af hvilken list betjenad,
Har den falske sig banat väg till dig?

INEZ.

I dödens stund hans hjälp jag anropade bara.

SELIKA.

Och hvad har han dig sagt? Mig allt du skall förklara!

INEZ.

Han mig sagt — att med er han nu förenat sig
Att den honom räddat från döden,
I sin hand nu egde hans öden.

SELIKA (med harm).

Och ändå han älskar evigt dig.

INEZ.

Nej, o nej! Blott er han trogen blifver.
Ja han hör blott sin pligt och mig han öfvergifver
Ja, han skall fly från mig.

SELIKA (med smärta).

Och ändå han älskar evigt dig!

INEZ.

Om du tror honom brottslig vara
Låt din hämnd blott drabba mig
Ack ja, mitt lif, mitt lif ej spara;
Jag det till offer ger åt dig!
Ja — för att honom blott bevara
Jag gerna ger mitt lif åt dig.

(för sig.)

Ack, när all lycka flytt från jordelifvet,
 När intet hopp mer återstår
 Och när i sorg vår dag framgår,
 Hvad är ljufvare då än dödens ro?

(faller på knä för Selika.)

Så lät mig dö!

(Betraktar Selika, som blifvit stående orörlig och
 med nedsänkt hufvud.)

Ni gråter!

SELIKA (för sig).

Han älskar evigt henne blott!

Ensemble.

INEZ.

Se der, se der min smärta all!
 Se der hvad jag mot er förbrutit!
 Och om mitt straff ni har beslutit,
 Jag ej för döden knota skall!

SELIKA (för sig).

Se der — se der min oro all
 Om det är allt, hvad hon förbrutit,
 Och om en saknads tår hon gjutit,
 Jag därför icke vredgas skall!

(till Inez.)

Du då känner vid tanken på den du har kär...

INEZ.

Ack — en sorg i min själ, som först döden förlossar.

SELIKA (håller handen på hjertat).

Och har du känt liksom en jernhand här?

INEZ.

O ja — som med sin tyngd mig döfvar och förkrossar.

(Ensemble *Da Capo.*)

INEZ.

Nå väl, hämna mig! Döda oss båda två!

SELIKA.

Skulle jag honom döda? Jag, hans väniinna,
 Som ville ge mitt lif att honom lycklig finna?
 Men om — blott för hans väl — jag från honom kunde
 fly?

INEZ.

Jag honom då försköt — ty han din make är,
 Och döden detta band allena slita kan.

SELIKA (*för sig*).

Blott min död gör honom fri! O, tanke full af smärta?
 Ve mig?

BÅDA.

Trött att evigt strida
 Och att tröstlös lida,
 Skall min själ ej bida
 Att sitt offer ge!

Gud, som ser till nöden!
 Gif mig gerna döden,
 Blott att sälla öden
 Må mot honom le!

Andra scenen.

DE FÖRRE. NELUSKO (*följd af flera soldater*).SELIKA (*till soldaterna, pekande
 på Inez*).

Fören bort denna qvinna!

(*Soldaterna bortföra Inez.*)(*till Nelusko.*) Och du, långt härifrån

För Vasco bort!

NELUSKO (*förrånad*).

I frihet?

SELIKA.

Ja — båda två!

(*tar några pappersblad ur en annotationsbok och skrifver.*)

Du före dem båda dit bort — till detta skepp

Som ut på hafvet synes än!

NELUSKO.

Min Gud!

SELIKA.

Och se'n — hör noga på! — När väl han är ombord
Uppå sitt skepp — du lemnar dessa blad!

Men ej förr! — Du förstår?

NELUSKO (*glad*).

Ack, lemna dem åt mig och var förutan fruktan!
Den lyckliga dag som gör slut på mitt qval,
O drottning, återger dig all din makt och ära!

SELIKA.

Och då — så snart du ser från vår fredliga kust
Hur skeppet seglar bort, kom då till mig tillbaka!
Du skall mig finna der

(*pekar utåt.*)

på denna höjd derborta,

Der man kan hafvet se!

NELUSKO (*förskräckt*).

Nej, nej! Gå icke dit!

Der — o, besinna det — står mancenilla-trädet,
Hvars snart rusande doft er ger en säker död!

SELIKA.

Jag vet det!

NELUSKO.

Ve den som närmar sig
Och inandas det gift, som ur blommorna sprides!
Han för en stund sig tror af himlens ljus omgifven.
Bedräglig villan är, som sinnet rusigt gör,
Ty från vansinnets yra till döden den för!

SELIKA.

Jag det vet! — Men derifrån utåt hafvet jag ser.
Och det är hvad jag vill!

(*Nelusko går ut till höger och Selika drager sig in
i palatset.*)

Scenförändring.

(Teatern föreställer en udde, som lemnar fri utsigt åt hafvet. Ett träd midt på scenen.)

Tredje scenen.

SELIKA *(ensam; framträder långsamt ända till stranden af hafvet, som hon en stund i tysthet betraktar).*

Ack! Här hafvet jag ser, omätligt och utan gränser;
 Liksom den sorg mig tär,
 Och den svallande våg, som mot qvällsolen glänser
 Mitt hjertas bild den är.

(Närmar sig mancenilla-trädet.)

Du tysta tempelhalf, som stolt din krona höjer,
 Från lifvets ljus jag flyr till din nattliga sal!
 Jag nalkas dig — jag i din skugga dröjer
 Tildess du ger mig frid och glömska af mitt qval
 Och i en stilla sömn mig för till dödens dal!

Fastän mitt öga gråter
 Ej harm bor i min själ!
 Farväl — jag dig förlåter,
 Min älskade, farväl!

(Hon plockar upp några blommor som nedfallit på marken.)

Hvilken strålande färg! — I blommor, purpurroda!
 Här i min barm låt eder nektar flöda!
 Min bröllopskrans jag binda vill af er.

(luktat på blommorna.)

Uti ert doft — så sägs — en farlig lycka ler;
 Ty den oss omger först med en bländande ljusning
 Och manar se'n till sömn, der man ej vaknar mer,
 Lik kärleken — som först berusning,
 Men sedan dödens smärta ger!

Ah! man sagt sant! Min tanke redan mattas!
 För min blick hvilket ljus! Af en yrsel jag fattas.
 Hvilken himmelsk musik! — Är det ett under?

Hvilken glans!

Re'n för mitt öga himmelen öppnad jag ser
 Och uti strålar. Brahma till mig sväfvar ner

O ja — det är han — den blide guden
 Som nu — som nu — vid harpoljuden
 Upptar min själ till sig!

En svan på hvita vingar
 Der i skyn framsvingar
 Med en silfversmyckad char,
 Och houris rundtom dansa,
 Rikt med blommor kransa
 Vagnen, strålande och klar!
 Kommer han, den jag tillbeder?
 Mins han än sin kärleks eder,
 Han, som jag i hjertat bär?
 O, berusning utan like!
 Fjerran, fjerran sorgen vike!
 Det är han — det Vasco är!
 I purpur molnet blänker
 Och charen ned sig sänker
 Till mina fötter här.
 Nu han stannar — stiger åter
 Upp allt högre — ännu högre!
 Ack, han är der!

*(Hon nedfaller vid trädets fot och börjar inslumra.
 Man hör ett kanonskott. Vid detta ljud spritter Selika
 till, öppnar ögonen och ser utåt hafvet, men nedfaller
 åter vanmäktig.)*

Fjerde scenen.

SELIKA. NELUSKO (*skyndar in*).

NELUSKO.

De rest sin väg!

SELIKA (*med matt röst*).

Ack — snart är allt förbi!

NELUSKO.

Selika, låt oss fly! fort — dyra drottning, skynda,
 Att ej det lömska gift som dessa blommor gjuta
 Dig söfva må!

(Ser att hon icke rör sig, faller på knä bredvid henne med förtviflan.)

Hvad! I denna stund du dina dar vill sluta?

Otacksamma! O se, jag gråter!

Kom — jag dig ber så innerlig,

O kom till lifvet åter!

Om ej — så låt mig dö med dig!

SELIKA *(med alltmera slocknande röst).*

Fly, Nelusko, fly! Säg att du mig tillgifver

Att jag har velat dö, att jag dig öfvergifver!

NELUSKO.

Kom, kom! Ty dödens natt dig här omgifver!

Ve mig, o ve! hur kall är hennes hand!

Såsom is! Himmel, hjälp! Det är döden...

SELIKA.

Nej, det är salighet!

(Hon dör med ögonen riktade mot himlen. I fjerran höres en kör af osynliga väsenden. Nelusko ligger på knä invid Selika, hvars hufvud han håller i sina armar.)

KÖR AF ENGLAR *(utom scenen).*

Här är ljus, här är frid,

Här de utvalde bo

Efter sorg, efter strid

Uti kärlek och tro!

(Nelusko faller döende till Selikas fötter. Skeppet synes ännu en gång vid horisonten.)

Ridån faller.

På ALB. BONNIERS förlag har i bokhandeln utkommit följande

Böcker för Musik- och Teatervänner:

Till Ludvig van Beethovens hundraåriga minne.
Beethoven och hans verk, en biografisk-bibliografisk skizz af OTTO MÜHLBRECHT.

Öfvers. af Fr. Joh. Huss. Med ett vackert porträtt i stålstick af Ludv. v. Beethoven, samt en afbildning af Beethovenmonumentet i Bonn. Pris 2 Kr. Inb. 2: 75.

Innehåller, utom en liflig och intressant framställning af Beethovens lefnad, en fullständig och ordnad förteckning på alla hans arbeten samt öfver honom skrifven litteratur.

Musikaliska studier och kritiker. *Ett bidrag till musikens historia i strödda uppsatser* af P. SCUDO.

Öfvers. från Franskan. 3:ne häften. Pris 1: 85.

Innehåll: I. Meyerbeer och hans opera Profeten. 35 öre. — II. Mozart och hans Don Juan. 75 öre. — III. Donizetti och italienska skolan efter Rossini. — Italienska sångskolan. — Angelica Catalani. — Henriette Sontag. — Beethoven. — Operan i Frankrike. — Komiska operan i Frankrike. — En operasångerskas historia. 75 öre.

Hemligheter bakom kulisserna i konstnärsvärlden. Ny samling.

Innehåll: **En skådespelares minnen af Max Ring.**

1. Mitt namn, min födelseort och mina föräldrar. 2. Mina konstprof som barberare. 3. Mina drömmars land. 4. Bakom kulisserna. 5. Amatörteatern. — Den första kärleken. 6. Frukten och hopp. 7. Don Carlos och prinsessan Ebjör med ett kok stryk till. 8. Ett resande teatersällskap. 9. Senare öden. — Lösdrifveri. — Jag blir taskspelare. 10. Josef och Potifars hustru. 11. Bostadsbrist. — Den ädelmodige barberaren. — Recett. 12. Kärleksfröjd och kärleksqual. 13. Vännen Ludvig. 14. Mäster Ludvig Devrient. 15. Ett löfte. 16. Den sköna Edvina. 17. Slutet på den sköna Edvinas historia. 18. En teateragent. — Hopplöshet. — Oförmodadt sammanträffande. 19. En hjälpare i nöden. 20. En debut. — Jag blir engagerad. 21. Något om skådespelare i allmänhet. — Stilleben. — Jag blir allvarsamt kär. 22. En vändpunkt. — Det ödesdigra tidningsbladet. — Jag afgår från teatern och blir åskådare och läkare. — *Två scenens herorer (Garrick — Kean).* — *Tankar om skådespelaryrket, af Prévile.* — *Teateranekdoter.*

Pris 1 kr.

På ALB. BONNIERS förlag har utkommit följande

Operatexter:

1. *Martha*, Flotow 50.
2. *Tartaglia*, Dannström . . . 75.
3. *Eden*, Mercadante . . . 75.
4. *Storfurstinnan*, Flotow . . . 75.
5. *Profeten*, Meyerbeer . . . 50.
6. *Lucrezia Borgia*, Donizetti 50.
7. *Nürnbergerdockan*, Adam 50.
8. *Den döfve*, Adam . . . 50.
9. *Trollflöjten*, Mozart . . . 50.
10. *Don Juan*, Mozart . . . 50.
11. *Wilhelm Tell*, Rossini . . 50.
12. *Joseph*, Mehul 25.
13. *Kung Carls Jagt*, Pacius 25.
14. *Muntra Fruarna i Wind-
sor*, Nicolai 50.
15. *Friskyjten*, Weber . . . 50.
16. *Advokaten Pathelin*, J.
Foroni 50.
17. *Figaros bröllop*, Mozart . 50.
18. *Den stumma*, Auber . . 50.
19. *Nattlägret i Granada*, C.
Kreutzer 50.
20. *Rigoletto*, G. Verdi . . . 50.
21. *Estrella de Soria*, F.
Berwald 50.
22. *Robert af Normandie*,
Meyerbeer 50.
23. *Faust*, Ch. Gounod . . . 50.
24. *Brama och Bajaderen*,
Auber 50.
25. *Hugenotterna*, Meyerbeer 50.
26. *Norma*, V. Bellini . . . 50.
27. *Rienzi*, Richard Wagner 50.
28. *Sköna Helena*, Offenbach 50.
29. *Hvita Frun*, Boieldieu . . 50.
30. *Elviras Saga*, Thomas . . 75.
31. *Ernani*, Verdi 50.
32. *Fidelio*, Beethoven . . . 50.
33. *Flykten ur Seraljen*, Mozart 50.
34. *Lucie*, Donizetti 50.
35. *Judinnan*, Halévy . . . 50.
36. *Blåskägg*, Offenbach . . 60.
37. *Hertig Magnus och Sjö-
jungfrun*, Ivar Hallström 50.
38. *Afrikanskan*, Meyerbeer 50.
39. *Fra Diavolo*, Auber . . . 50.
40. *Storhertiginnan af Gérol-
stein*, Offenbach 60.
41. *Den Vilseförda*, Verdi . 50.
42. *Romeo och Julia*, Gounod 50.
43. *Pariserlif*, Offenbach . . 50.
44. *En Maskeradbal*, Verdi 25.
45. *Perichole*, Offenbach . . 50.
46. *Det hemliga giftermålet*,
Cimarosa 50.
47. *Macbeth*, Verdi 50.
48. *Postillonnen*, Adam . . . 50.
49. *Sömngångerskan*, Bellini 50.
50. *Anna Bolena*, Donizetti 50.
51. *Ambassadrisen*, Auber . . 75.
52. *Sirenen*, Auber 75.
53. *Den förtrollade katten*,
Ivar Hallström 50.
54. *Don Pasquale*, Donizetti 50.
55. *Lalla Rookh*, Fel. David 50.
56. *Stradella*, Flotow . . . 50.
57. *Dinorah*, Meyerbeer . . 50.
58. *Theblomma*, Lecocq . . . 50.
59. *Frihetsbröderna*, Offen-
bach 60.
60. *Ifigenia i Aulis*, Gluck . 50.
61. *Prinsessan af Trebizonde* 50.
62. *Den flygande Holländä-
ren*, Richard Wagner . . 50.
63. *Den Sicilianska afton-
sången*, Verdi 50.
64. *Barberaren*, Rossini . . . 50.
65. *Mignon*, Ambr. Thomas 50.
66. *Lohengrin*, R. Wagner 50.
67. *Tjufskyttarne*, Offenbach 60.
68. *Trubaduren*, Verdi . . . 50.
69. *Oberon*, Weber 25.
70. *Hans Heiling*, Marschner 50.
71. *Duellen*, Hérold 50.
72. *Den Bergtagna*, Hallström 50.
73. *Blenda*, Ölander 50.
74. *Madame Angot*, Lecocq. 60.
75. *Kungen har sagt det*,
Déliibes 60.
76. *Vikingarne*, Hallström 50.
77. *Carmen*, Bizet 50.
78. *Lille Hertigen*, Leccocq . 50.
79. *Tannhäuser*, R. Wagner. 50.
80. *Philémon och Baucis*, Ch.
Gounod 50.
81. *Guldkorset*, Ignaz Brüll. 50.
82. *Aida*, Verdi 50.
83. *Jean från Nivelle*, Délibes. 60.
84. *Karpathernas ros*, Saloman. 50.

www.books2ebooks.eu